

1 Petrus 2:9
De vervangingstheologie omgekeerd

Stef Schagen
(M.Div)

1 Petrus 2:9, Mattheus 21:43 **Vervangingstheologie (2)**

De vervangingstheologie onderwijst dat de Gemeente in de plaats van Israël is gekomen en dat de belofte van het Koninkrijk aan Israël gedaan, nu aan de Gemeente is gegeven. Een tekst die daarvoor door vervangingstheologen en door aanhangers van de geestelijk-Israël visie samen met Mattheus 21:43 wordt gebruikt (zie ook “Eén letter verschil”), is 1 Petrus 2:9. Ik leerde deze tekst als jonge tiener als een van de eerste uit mijn hoofd in een amillennialistische omgeving, dat is: een omgeving waar het Koninkrijk enkel geestelijk wordt genomen, niet letterlijk, en waarin Israël geen rol meer speelt omdat het zou hebben afgedaan en de Kerk nu drager van het Koninkrijk is.

Petrus pent dit: “Maar jullie zijn een koninklijk priesterschap, een heilige natie, een volk Gode ten eigendom”. En daarna: “om de grote daden Gods te verkondigen”. Dat deden de apostelen in Handelingen 2 na de uitstorting van de Heilige Geest, want wie door de Geest gegrepen worden kunnen nu eenmaal niet zwijgen over wat God allemaal heeft gedaan (dat was destijds vooral in en door Israël) en al helemaal niet over Jezus (Hand.2:11). Maar is het terecht deze tekst sec op de Kerk toe te passen? Is de Kerk een “heilige natie”? Zijn onze tienden dan de belasting die wij afdragen? :-) Is de Kerk sec het “volk Gode ten eigendom”? Dat wie Christus toebehoren Gods eigendom zijn staat vast. Maar is de Kerk “een volk” zoals wij “volk” klassiek verstaan?

Mattheus 21:43

Mattheus 21:43 komt dan daarbij op tafel. Daar zegt Jezus dat het Koninkrijk van de leiders van Israël wordt weggenomen (:45), van de pachters (:40), en aan een volk wordt gegeven dat de vruchten ervan op zal brengen, en aan andere pachters die het beheren (vers 41). In 1 Petrus 2:9 lijkt de Gemeente dat volk. Klopt dit?

Het woord voor “volk” dat wordt gebruikt is “ἔθνος”, “ethnos”. Moeten wij ethnos, volk, dan metaforisch nemen of toch letterlijk? De vervangingstheoloog neemt het metaforisch om het op de Gemeente toe te kunnen passen. Dat is inherent aan de vervangingsgedachte en de geestelijk-Israël visie. Aan de andere kant, als wij het letterlijk nemen, dan moet het op een volk toe te passen zijn. Is dat dan Israël of een heidens volk?

Metaforisch genomen, er is niets in de context dat Jezus’ hoorders in Mattheus 21 het idee hadden dat de Kerk een natie zou zijn. Behalve enkele korte uitspraken van Jezus over de Kerk in Mattheus 16 en 18, hadden zij tot dan toe überhaupt weinig gehoord over de Kerk. En alhoewel latere lezers de Kerk achteraf wel als zodanig hadden kunnen begrijpen, is het discutabel om die metaforisch als een “natie” te beschouwen.

Letterlijk genomen, er is geen enkele heidense natie die ervoor in aanmerking komt dat het Koninkrijk aan haar gegeven wordt. Maar er is in het Mattheus evangelie voldoende rationaal

om aan te nemen dat het aan een toekomstige generatie van Israël wordt gegeven, zoals het Koninkrijk altijd al aan Israël was beloofd.

Het Griekse woord voor “opbrengt” in de zin “een volk dat de vruchten ervan opbrengt” is ποιοῦντι, een participium in de voortdurend voortgaande tijd dat dan in de tijd wordt genomen (temporaal): “een volk of natie wanneer het zijn vruchten opbrengt”. Dat is Israël. Een toekomstige generatie van Israël zal de vruchten ervan opbrengen wanneer zij Jeremia 31:31-34 zal ervaren.

³² Niet zoals het verbond, dat Ik met hun vaders gesloten heb ten dage dat Ik hen bij de hand nam, om hen uit het land Egypte te leiden: mijn verbond, dat zij verbroken hebben, hoewel Ik heer over hen ben, luidt het woord des HEREN.

³³ Maar dit is het verbond, dat Ik met het huis van Israël sluiten zal na deze dagen, luidt het woord des HEREN: Ik zal mijn wet in hun binnenste leggen en die in hun hart schrijven, Ik zal hun tot een God zijn en zij zullen Mij tot een volk zijn.

³⁴ Dan zullen zij niet meer een ieder zijn naaste en een ieder zijn broeder leren: Kent de HERE: want zij allen zullen Mij kennen, van de kleinste tot de grootste onder hen, luidt het woord des HEREN, want Ik zal hun ongerechtigheid vergeven en hun zonde niet meer gedenken. (Jer 31:32-34 NBG)

En verder gaat het, wanneer Jeremia het herstel van Israël en Jeruzalem aankondigt. Het staat zo vast dat dat het vaststaat zoals Gods beloften zelf en zoals dat de hemel boven niet te meten is en de fudamenten van de aarde niet.

³⁵ Zo zegt de HERE, die de zon overdag tot een licht geeft, die de maan en de sterren verordent tot een licht des nachts, die de zee opzweept, dat haar golven bruisen, wiens naam is HERE der heerscharen:

³⁶ Als deze verordeningen voor mijn ogen zullen wankelen, luidt het woord des HEREN, dan zal ook het nageslacht van Israël ophouden al de dagen een volk te zijn voor mijn ogen.

³⁷ Zo zegt de HERE: Als de hemel boven te meten is en de fundamente der aarde beneden na te speuren zijn, dan zal Ik heel het nageslacht van Israël verwerpen om al hetgeen zij gedaan hebben, luidt het woord des HEREN.

³⁸ Zie, de dagen komen, luidt het woord des HEREN, dat de stad voor de HERE opgebouwd wordt, van de Chananeltoren af tot aan de Hoekpoort;

³⁹ dan gaat het meetsnoer verder rechtuit tot aan de heuvel Gareb en wendt zich naar Goa;

⁴⁰ en het gehele lijkendal met de as, en al de velden tot aan de beek Kidron, tot aan de hoek van de Paardenpoort oostwaarts, zal de HERE heilig zijn; er zal niet weer vernield en verwoest worden in eeuwigheid. (Jer 31:35-40 NBG)

Romeinen 11:1

Misschien dat Paulus aan Jeremia 31:31-40, op vers 35-40 in het bijzonder, dacht, toen hij in Romeinen 11:1 pende:

“Ik vraag dan: God heeft zijn volk toch niet verstoten? Volstrekt niet! Ik ben immers zelf een Israëliet, uit het nageslacht van Abraham, van de stam Benjamin. ² God heeft zijn volk niet verstoten, dat Hij tevoren gekend heeft.” (Rom 11:1-2 NBG)

Uitstel, geen afstel

De vervangingstheoloog meent dat het Koninkrijk voor altijd van Israël is weggenomen, een notie die noodzakelijk is binnen de vervangingstheologie om die kloppend te krijgen. Maar zowel Mattheus als de OT-Profeten en NT-epistels zeggen dat dat tijdelijk is, dat het is uitgesteld, en beloven herstel in een herboren, geestelijk vernieuwd, Israël: Hos. 1:10-2:23; ook Jes. 66:5-13; Mic. 4:6-8, Romans 11:11-15, Matt.24:30-32 (Hosea 9:10, Hab.3:17).

Van uitstel komt bij Gods beloften nooit afstel. Mattheus schrijft dan ook over een toekomstige γενεά, generatie, die Jezus als haar Koning zal ontvangen: Matt. 24:34; 23:36-39.

1 Petrus 2:9

Kan het woord ἔθνος, volk, worden toegepast op de Kerk? Van de 39x dat het in de Evangelien wordt gebruikt is het in het meervoud en van toepassing op de volkeren. Wanneer het in het enkelvoud wordt gebruikt, dan gaat het over Israël (Matt. 21:43; Luke 7:5; 23:2; John 11:48, 50, 51, 52; 18:35), behalve in Matt. 24:7; Mark 13:8; Lucas 21:10 waar het over “natie zal opstaan tegen natie” gaat, een meervoudige context. Buiten de Evangelien refereert ἔθνος 6x aan Israël: Handelingen 10:22; 24:2, 10, 17; 26:4; 28:19. Het is ondenkbaar dat het Koninkrijk aan een ander land gegeven wordt dan aan Israël.

Is het dan terecht om 1 Petrus 2:9 op sec de Kerk toe te passen? Er zijn enkele argumenten tegen dat idee:

(1) De brief van Petrus is specifiek gericht aan de Hebreeuwse christenen in de verstrooiing die bij het lezen van 1 Petrus 2:9 zich Exodus 19:6 zullen herinneren dat wordt aangehaald, waar het over de natie Israël gaat. De uitverkorenen waaraan Petrus schrijft (1:1) waren vooreerst Hebreeuwse christenen in de diaspora, geen behouden heidenen. De terminologie was dan ook meer geschikt voor hen dan voor heidenen die van toeten noch blazen wisten en er net bij waren gekomen (Efz.2:6, 13).

(2) 1 Petrus 2:9 stelt niet dat de Gemeente nu die natie van Exodus 19:6 is, maar past de principes van toen toe: dat de Gemeente een heilig volk moet zijn, apart gezet voor Gods bedoelingen in deze tijd. Heiligheid is de reden dat Petrus schrijft, niet een natie zijn (1:16). In Exodus 19 ging het om een natie, Israël, in 1 Petrus 2:9 om de status: heiligheid.

(3) Brengt de Kerk er de vruchten van op, meer dan Israël deed? Jezus' waarschuwingen en beschrijving van de 7 gemeenten in Openbaring 2-3 lijken iets anders te zeggen. Jezus' veroordelingen van de gemeenten zijn daar vrijwel gelijk aan Zijn eerdere aan de Schriftgeleerden en Farizeeën.

Daniel 2:44

Bij de eed van een verbond is het Koninkrijk aan Israël gegeven. Het programma is uitgesteld maar wanneer de tijden van de heidenen zijn vervuld (Lucas 21:24) en de volheid der heidenen is binnengegaan (Rom.11:25), zal Israël worden verzameld (Matt.24:30), opnieuw geboren worden

onder het Nieuwe Verbond (Jer.31:31-34, Joel 2:28-32, Zach.8:23, 12:10-13), en weer worden opgericht als theocratie onder de regie van de Messias (Hand.15:16, Amos 9:11-12, Jes.2:2, 9:5-6, 11:10, Lucas 1:32-33, Hand.1:6-7, 3:19-21, etc.). En dat zal zijn in de laatste dagen.

‘Inderdaad!’, zei Daniel, ‘ik zag een Steen worden tot een grote Berg, een Koninkrijk dat aan alle andere koninkrijken een einde maakt, dat op geen ander volk zal overgaan, en zelf zal het bestaan tot in eeuwigheid’ (Dan.2:44). ‘Maar is dit niet in strijd met Mattheus 21:43 waar Mattheus pent dat het wél op een ander volk zal overgaan, aan andere pachters wordt gegeven?’, zegt de vervangingstheoloog. De vervangingstheoloog heeft geen antwoord op Daniel, maar voor ons is er geen probleem: Het Koninkrijk zal worden gegeven aan een toekomstige generatie van Israël die een geestelijke opleving zal meemaken. Wij, gelovigen uit de goyim, mogen bij hen horen. Het verbond waaraan wij deelhebben is überhaupt een verbond dat God met het Huis van Israël en van Juda sloot (Jer.31:34, Rom.15:8-11).

Profetisch

Waar het op neerkomt, de tekst 1 Petrus 2:9 waar vervangingstheologen mee weglopen, is uitgerekend een profetische tekst die het herstel van Israël voorzegt: God zal weer terug keren naar Israël, het weer kop maken in plaats van staart en Jeruzalem zal de hoogste van alle bergen zijn (Jer.31:7, Deut.28:13, 44, Jes.2:2, Micha 4:1-3). Eindeloos zal de vrede zijn op de Troon van David (Jes.9:5-6) wanneer de Vrededorst die neemt, Jezus (Jes.7:14)! Geen wonder dat de discipelen bij de hemelvaart vroegen wanneer het zou gebeuren (Hand.1:6-7). “Dat is aan de Vader”, zei Jezus. Maar van uitstel komt geen afstel, want wat Jezus toen niet ontkende, bevestigde Hij.

Ben je al van de Koning? Ben je klaar om in dat Koninkrijk in te gaan wanneer Hij naar beneden komt binnenkort? En, ben je al een gezant, een koerier met de boodschap dat de Koning eraan komt en het vestigt?

Om mee af te sluiten, eigenlijk weet enkel de papiervernietiger nog raad met de eeuwenoude verwarring van de vervangingstheologie.

Am Yisrael, chay!